

PM 1 – Tillfällig övernattning

Avser Nyttjande av skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande för övernattning	Gäller fr.o.m. 2014-09-05
--	------------------------------

STEG 1

Kontrollera
att lokalerna
uppfyller
kraven enligt
bilaga 1

STEG 2

Rätta till
eventuella
brister

STEG 3

Gör en anmälan
till
räddningstjänsten,
se bilaga 2

Klart för
tillfällig
övernattning!

Innehåll

1. Inledning
2. Bakgrund
3. Tillvägagångssätt
4. Personantal vid tillfällig övernattning
5. Fönsterutrymning
6. Brandcellsindelning
7. Ordningsregler vid tillfällig övernattning

Bilaga 1 – Checklista för tillfällig övernattning

Bilaga 2 – Anmälningsblankett för tillfällig övernattning

1. Inledning

Följande dokument redovisar räddningstjänstens syn på innehåll och omfattning av skäligen brandskyddsåtgärder på skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande där övernattning förekommer. Dokumentet är i huvudsak baserat på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor – LSO samt Boverkets byggregler – BBR (BFS 2013:14). Notera att andra myndigheter, försäkringsbolag och fastighetsägare kan ställa krav som skiljer sig från vad räddningstjänsten förespråkar.

2. Bakgrund

Vid tillfällig övernattning på skolor och liknande används dessa lokaler på ett sätt som de inte är dimensionerade för. Den brandtekniska bedömningen av byggnaden har gjorts med utgångspunkt från vad byggnaden normalt är avsedd för (undervisning, fritidsverksamhet etc.). För att lokalerna ska kunna användas för övernattning måste en ny brandteknisk bedömning

göras i samverkan mellan räddningstjänsten och fastighetsägaren. Ansvar för att tillfällig övernattning kan ske under säkra förhållanden är delat mellan den som ev. hyr ut lokalerna och den som arrangerar övernattningen. Generellt innebär detta att fastighetsägaren ansvarar för det fasta brandskyddet och den som arrangerar övernattningen ansvarar för den allmänna ordningen vid övernattningstillfället.

3. Tillvägagångssätt

Inför en tillfällig övernattning behöver du som fastighetsägare eller nyttjare ta reda på om lokalerna är godkända för att kunna användas för övernattning. Till din hjälp finns en checklista med kriterier som ska vara uppfyllda, se bilaga 1. Förklaringar till några av punkterna i checklistan finns under avsnitt 4-7 i detta PM. Är du ändå osäker om lokalerna uppfyller kraven, kontakta räddningstjänsten.

Om du bedömer att lokalerna uppfyller kraven är nästa steg att du fyller i och skickar in en anmälningsblankett, se bilaga 2, om tillfällig övernattning till räddningstjänsten, senast fem dagar innan övernattningstillfället. Anmälan kan även ske via ett digitalt formulär på www.serf.se. Räddningstjänsten har som ambition att bekräfta din anmälan och ta upp eventuella synpunkter före övernattningstillfället.

4. Personantal vid tillfällig övernattning

Det maximala antal personer som får övernatta i en och samma lokal är beroende av förutsättningarna för utrymning och storleken av den omöblerade golvytan. De faktorer som påverkar listas i tabellen nedan. Den faktor som medför det lägsta personantalet sätter gränsen för hur många som tillåts övernatta. Givetvis ska övriga punkter i bilaga 1 också vara uppfyllda.

Begränsande faktorer	Personantalsbegränsning
Sovande person på madrass	3 m ² /person (t.ex. rum på 20 m ² = ca 7 personer)
Sovande person i säng	4 m ² /person (t.ex. rum på 20 m ² = 5 personer)
Inåtgående dörr i utrymningsväg	Max 30 personer
Endast ett tillgängligt fönster som alternativ utrymningsväg	Max 30 personer
Flera fönster som alternativ utrymningsväg	Max 50 personer
Vred (utan kåpa) som dörrbeslag i utrymningsväg	Max 50 personer
0,9 m bredd i utrymningsvägar	Max 150 personer

5. Fönsterutrymning

I de fall fönsterutrymning får tillämpas, enligt bilaga 1, ställer det särskilda krav på fönstrets utformning (BBR 5:323):

- Fönstret är öppningsbart utan nyckel eller annat redskap
- Ytorna i och kring fönstret hålls rena från inredning, prylar etc. som kan blockera
- Fönstret är sidohängt, alternativt vridbart kring en horisontell axel om det kan stanna i ett öppet läge

- Fönsteröppningens nederkant är högst 1,2 m ovan golv och på utsidan är det högst 2 m till marknivå
- Öppnat fönster är minst 50 cm brett och 60 cm högt
- Summan av bredd och höjd på öppnat fönster är minst 1,5 m

6. Brandcellsindelning

En brandcell är ett avskilt utrymme där en brand kan fortgå under en viss tid, utan att detta påverkar kringliggande utrymmen. Hur en byggnad är brandcellsindelad beror på vilken verksamhet som bedrivs, ålder på byggnaden m.m. I brandcellsgränser ställs särskilda krav på hur väggar, golv, tak, dörrar, fönster, genomföringar och ventilationssystem står emot brand, brandrök och höga temperaturer.

Det kan vara svårt att bedöma om t.ex. en vägg eller en dörr som ska utgöra en brandcellsgräns uppfyller kraven. Om följande kriterier uppfylls anser räddningstjänsten att avskiljningen är fullgod för tillfällig övernattning:

- Väggar och bjälklag är i betong eller har dubbla gipsskivor
- Inga otätheter/håligheter finns i väggar och bjälklag
- Dörrar hålls stängda eller står uppställda på magnet kopplade till rökdetektor. Tätningslist finns så att dörren ansluter tätt mot dörrkarmen och inga synliga glipor finns
- Dörrar är märkta med A, B, E eller EI följt av en siffra

7. Ordningsregler vid tillfällig övernattning

Följande ordningsregler ska följas och är en förutsättning för att kunna använda lokalerna för övernattning.

1. Förbud mot rökning ska råda i hela byggnaden.
2. Samtliga utrymningsdörrar/fönster ska vara öppningsbara inifrån utan nyckel eller annat redskap. Korridorer, trapphus eller andra utrymningsvägar får inte blockeras eller belamras med inredningsdetaljer eller annat brännbart material som till exempel bänkar, stolar, soffor, bord och kläder.
3. Dörrar till korridorer och trapphus ska hållas stängda. Undantag är de dörrar som står öppna på magnethållare och har en automatisk stängningsfunktion via rökdetektorer.
4. Belysning i korridorer och trapphus (utrymningsvägar) ska hållas tänd på kvälls- och nattetid.
5. Brandfarlig vara får inte hanteras eller förvaras i samma lokal (brandcell) som övernattning sker. De lokaler där gasol är i bruk får inte användas för övernattning. Samma regel gäller för utrymningsväg.
6. Släckutrustning av lämplig typ ska finnas tillgänglig och väl markerad på högst 25 m gångavstånd. Släckutrustningen kan utgöras av inomhusbrandpost eller handbrandsläckare. Släckutrustning ska finnas på varje våningsplan.

7. Ansvarig person för övernattningen ska anmälas till räddningstjänsten. Denne ska ansvara för att de av räddningstjänsten angivna föreskrifter och ordningsfrågor följs. Dessutom ska denne kontrollera att samtliga övernattande ges tillräcklig orientering och information om tillgängliga utrymningsvägar, brandberedskap, telefon, utrymningslarmets funktion och signal m.m.
8. Namnlista med kontaktuppgifter för samtliga övernattningsgäster bör om möjligt upprättas och finnas tillgänglig.
9. För lokalerna ska ansvarig person eller av denne delegerad ansvarig person ständigt finnas närvarande.
10. En utsedd person ska utföra minst två brandskyddsronder, en vid läggdags samt ytterligare en rond under natten.
11. Matlagning, kaffebryggnig och liknande är förbjudet i hela byggnaden utom i avsedda lokaler som t.ex. kök, matsal och pentry.
12. Alla elinstallationer ska vara utförda av fackman. Provisoriska elinstallationer accepteras inte.
13. Uppställning av husvagnar, öppen container eller dylikt får inte ske närmare byggnaden än 6 meter. Uppställning får inte heller utgöra hinder för utryckningsfordon. Täckt container får inte stå närmare än 4 meter från byggnaden.

Om brand utbryter agera enligt nedan:**Rädda:** Först de som är i uppenbar fara**Larma:** Räddningstjänsten **SOS 112**

Meddela kortfattat :

- Var det brinner
- Om det finns människor kvar i byggnaden
- Vem som ringer
- Möt räddningstjänsten och visa vägen

Varna: - Övriga som hotas av branden**Släck:** - Branden om Du bedömer det möjligt

Dokumentationshistorik		
Avser Utnyttjande av skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande för övernattning		Gäller fr.o.m. 2014-06-14
Framtaget av Mats Balder	Fastställt av FN, Områdeschef Skydd & Samhälle	Datum 2006-01-23
Reviderat av Henrik Andersson	Fastställt av HL, Områdeschef Skydd & Samhälle	Datum 2014-09-05
Reviderat av Henrik Andersson	Fastställt av AL, Områdeschef Skydd & Samhälle	Datum 2016-11-07

Bilaga 1 – Checklista för tillfällig övernattning

Kontroll utförd av:	Datum för kontroll:
---------------------	---------------------

Uthyrningsrutiner		OK	Brist
1	Det finns tydlig information till hyresgäster där dennes ansvar klagörs.	☐	☐
2	Det finns en tydlig instruktion för rutiner i händelse av brand och information om hur brand- och utrymningslarmet fungerar.	☐	☐
3	Ordningsregler för hyresgäst finns. Ett minimikrav på innehåll är de ordningsregler som finns preciserade under avsnitt 7 i detta PM.	☐	☐
Utrymning		OK	Brist
4	Varje övernattningsrum har tillgång till två av varandra oberoende utrymningsvägar. En av dessa kan utgöras av fönster, vid övernattning på bottenplan. Fönstret uppfyller kraven gällande fönsterutrymning, se avsnitt 5 i detta PM. (Nedfälld ridå i idrottshall ska betraktas som en vägg, dvs. att flera rum då skapas som ska ha tillgång till utrymningsvägar).	☐	☐
5	Utrymningsvägar är märkta med standardiserade genomlysta/belysta utrymningsskyltar, enligt AFS 2008:13. Skyltarna är försedda med nödljusfunktion för 60 minuters nöddrift. (Efterlysande markering är ok ovanför fönster ut från klassrum).	☐	☐
			
6	Utrymningsvägar är upplåsta och fria från hinder. Observera att det ska fungera kvälls- och nattetid.	☐	☐
7	I utrymningsväg förvaras inget brännbart material och/eller material som påverkar den fria bredden. Fri bredd är minst 0,9 meter. I lokaler med stora ytor, t.ex. gymnastiksal, ska tydliga gångstråk till utrymningsvägarna skapas. Stråken ska hållas fria från föremål för att underlätta utrymning.	☐	☐

8	<p>Utrymningsplan finns anslagen inom eller i anslutning till övernattningsrummen. (Egenritad skiss är ok såvida den är tydlig).</p> 	☐	☐
9	<p>Gångavstånd från sovplats till utrymningsväg understiger 30 meter (45 meter om sprinkler finns installerad i varje brandcell).</p>	☐	☐
10	<p>Utrymningsvägar är i egen brandcell, t.ex. korridor och trappor, enligt avsnitt 6 i detta PM. Detta är inte ett krav för en mindre byggnad i ett plan¹, här gäller att storkök, soprum och teknikutrymme ska utgöra egna brandceller. Övriga delar kan vara samma brandcell.</p>	☐	☐
11	<p>Det maximala antalet personer som ska övernatta är begränsat till lokalernas förutsättningar enligt avsnitt 4 i detta PM. Maximalt personantal är ____ personer.</p>	☐	☐
Brand- och utrymningslarm		OK	Brist
12	<p>Automatiskt brand- och utrymningslarm enligt SBF 110:7 finns med rökdetektorer i övernattningsrum, i allmänna utrymmen och i utrymningsvägar. Detta är inte ett krav för en mindre byggnad i ett plan¹, här kan larm utgöras av seriekopplade brandvarnare.</p>	☐	☐
13	<p>Larmet uppfattas tydligt i alla delar av objektet som används till övernattnig.</p>	☐	☐
14	<p>Tryckknappar finns i varje korridor för aktivering av utrymningslarmet. (Gäller ej där larmet kan utgöras av seriekopplade brandvarnare).</p>	☐	☐
15	<p>Kontroll och underhåll av larmet sker enligt korrekta intervall.</p>	☐	☐

¹Avser lokal där övernattnig sker i liten omfattning, t.ex. ett fritids, föreningslokal där man vill sova över i sina egna lokaler någon enstaka natt. Avser inte regelbunden uthyrning.

Särskilda regler vid övernattnig på annat våningsplan än entréplan		OK	Brist
16	Utrymning genom fönster, med eller utan räddningstjänstens stege, är inte godkänt som alternativ utrymningsväg. Detta oberoende av om det finns stege utanför fönstret eller ej.	☐	☐
17	Trapphusen är egna brandceller enligt avsnitt 6 i detta PM.	☐	☐
18	Det automatiska brand- och utrymningslarmet är vidareläst till räddningstjänsten.	☐	☐
19	Korridor utanför övernattningsrum innehåller endast begränsat med brännbart material. Korridoren får inte användas som kapprum.	☐	☐

Övriga kommentarer:

Bilaga 2 – Anmälningssblankett för tillfällig övernattnng

Endast de skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande som är godkända och är anmälda till räddningstjänsten får användas för övernattnng.

Inför varje övernattnngstillfälle ska anmälan göras på denna blankett, senast fem dagar innan övernattnngstillfället. Anmälan kan även ske via ett digitalt formulär på www.serf.se.

Sökande	Organisation
	Namn
	Telefon
	E-post
Fastighetsägare (om annan än sökande)	Organisation
	Namn
	Telefon
	E-post
Säkerhetsansvarig	Namn
	Telefon
	E-post
Övernattnngsobjekt	Benämning
	Adress
	Övernattnngsperiod
	Antal övernattnngande personer, ange om detta varierar olika datum
Skäl för övernattnng (Ange målgrupp/ålder)	

Anmälningssblanketten skickas till räddningstjänsten via mejl till två e-postadresser: sol@serf.se samt serf@serf.se.

Jag har läst och förstått hela detta PM inklusive bilagor.

Underskrift, ansvarig

Ort, datum